

Heid Cat zondag 20

De Heilige Geest 1 Eén Persoon 2 Twee werken (tot Christus brengen en heiligen)

Gemeente,

Hij is kort, zondag 20 over de Heilige Geest. En toch is het opmerkelijk dat er een zondag is over de Heilige Geest. Want de rooms katholieke kerk van die tijd had geen aandacht of rol voor de Heilige Geest. De kerk deed alles. De mis bewerkte het geloof. En voor de Heilige Geest was nauwelijks plaats meer. Maar de Reformatie had ontdekt: juist de Heilige Geest is nodig! Zonder Hem betekenen en bewerken kerk en preek en avondmaal niets.

En toch is het een korte zondag. En ook dat past bij de Heilige Geest. Die vraagt geen aandacht voor Zichzelf. Hij is het liefst als een schijnwerper. Een schijnwerper op een kerktoren of kasteelmuur. Die laat het licht vallen op die toren of muur zodat de mensen daarnaar kijken. Ze gaan niet naar de schijnwerper turen. De Heilige Geest laat het licht vallen op Christus en Zijn weldaden. Zodat zondaren op Hem zien.

Maar als we dan toch een keer naar de schijnwerper, naar de Heilige Geest Zelf kijken, dan doen we dat aan de hand van zondag 20. Wat is dan het wezenlijke wat over de Heilige Geest te zegen valt?

1 Eén Persoon

Nou, allereerst dat Hij samen met de Vader en de Zoon eeuwig en waarachtig God is. Nou kan het goed zijn dat we denken: nou, dat vind ik nou ook weer niet het allerbelangrijkste en aller spannendste over de Heilige Geest. Maar vergissen we ons niet. Om te beginnen is hier eeuwenlang strijd voer geweest in de Vroege Kerk. En in 333 is het in de belijdenis van Athanasius door de Kerk beleden: de Heilige Geest is God. Daar is de Bijbel duidelijk in. Om het even op een rijtje te zetten: Aan de Heilige Geest wordt werken toegeschreven die van God zijn. Hij was betrokken bij de schepping, Hij was betrokken bij de opstelling van de Bijbel.

Aan de Heilige Geest worden Goddelijke eigenschappen toegeschreven: goed, heilig, eeuwig.

De Heilige Geest ontvangt aanbidding: als de 7 geesten voor de troon in Openbaring.

De Heilige Geest wordt op één lijn met de Vader en de Zoon geteld in de zegen van II Cor 13 aan het einde van de kerkdienst, en in de doopformule bij elke doopdienst.

Als Ananias en Saffira liegen over hun geld dat zij bij de apostelen brengen dan zegt Petrus eerst: Gij hebt de Heilige Geest gelogen en even later: Gij hebt God gelogen.

Maar waarom is dat zo belangrijk? Omdat het werk dat de Heilige Geest doet alleen door God gedaan kan worden. Want de Heilige Geest brengt zondaren tot geloof (wedergeboorte) en vernieuwt hun leven (heiligmaking). Net als de Vader. Die heeft de wereld geschapen. Dat kan geen mens. Spreken en het is er. Dat kan alleen God. De Vader is God. Net als de Zoon. Die moest de schuld der wereld dragen en Gods eeuwige toorn. Dat kan geen mens. Dat kan alleen God, de Zoon is God. Net als de Heilige Geest. Die moet mensen tot geloof brengen en nieuw, geheiligd, leven geven. Dat kan geen mens.

Daar kom je soms pijnlijk achter. Als het je kind betreft, of je man of vrouw, of familielid. Dat je die als mens niet tot geloof krijgt. Je kunt praten wat je wilt, doen wat je wilt, aandringen, waarschuwen, wat niet al, maar wij krijgen iemand niet tot geloof. Een zondaar is zo hard en vijandig. Laten we maar zeggen: wij, ik ben zo hard en vijandig. Zo onwillig. Ik wil mijn leven niet opgeven en loslaten. Ik wil niet mijzelf verloren kennen en verwerpelijk voor God. Ik wil niet dat mijn leven anders word. En als ik het al zou gaan willen, dan kan ik het niet. Ik kan mezelf niet wezenlijk veranderen. Ik kan mezelf niet vrijmoedigheid geven en kracht om te geloven en mijn leven van binnenuit te veranderen. Nu niet en nooit niet.

Maar de Heilige Geest wel, Hij is God! Hij scheidt een nieuw hart en Hij neemt het stenen hart weg en geeft een vlezen hart. En wie niet wilde die gaan willen, wie hard was, wordt week, wie vol verzet was, wordt gewillig. Dat kan er maar Eén: God, de Heilige Geest.

Die kan dat. En nog iets. De Heilige Geest is samen met de Vader en de Zoon God. Samen met, dat is meer dan: net als. Kijk, je kunt net als iemand anders aannemer zijn of dominee. Maar daarbij kun je elkaar juist tegenwerken, proberen mensen weg te kapen bij elkaar. Als elkaars concurrent je gedragen, elkaar tegenwerken. Net als. Samen met is heel anders. Samen met dan werk je met elkaar mee. In elkaars verlengde. De Heilige Geest is samen met de Vader en de Zoon God. Hij werkt helemaal in hun verlengde, met hen mee. Eenswillend met Vader en Zoon. Kijk, de Vader heeft beloofd ons tot Zijn kinderen aan te nemen. De Zoon heeft beloofd ons te wassen in Zijn bloed van alen ze zonden. En de Heilige Geest werkt helemaal daaraan mee. Hij wil vervullen wat de Vader en de Zoon beloofd hebben. En in het verbond, denk aan de Heilige Doop heeft ook de Heilige Geest Zich aan ons verbonden. Hij kan tot geloof brengen en ons leven heiligen en Hij wil dat ook. Bij ieder aan wie de Vader dat beloofd heeft.

Gemeente, dat is Evangelie. De Heilige Geest is God. Hij is bij machte en is gewillig om zondaren te bekeren. Door wedergeboorte doet Hij dat en wil Hij dat. Zondaren die dat nooit zelf willen en helemaal niet zelf kunnen. Hij brengt ze tot geloof. Dat is Evangelie voor wie merkt dat hij of zij daar zo op tegen is. Innerlijk zo tegen gekant is. er niet aan willen. En maar doorleven. De zonde is je te lief, het goede gevoel over jezelf wil je niet kwijt. Evangelie voor zondaren die het niet kunnen en er komt weer niet van. Je leeft maar weer door en verder. Je zou moedeloos worden en denken: met mij komt nooit goed, ik kom nooit zover. Maar de Heilige Geest is bij machte en gewillig. Er is raad ook voor u en jou. Er is hoop! De heilige Geest doet het.

De Heilige Geest is God. Dus ook Persoon. Daarom komt Hem ook aanbidding toe. Net als de Vader en de Zoon. Wat is de Vader aanbidding waard. En achteraf geef je Hem die ook zo graag. U Die mij verkoren hebt, Die mij voor de grondlegging der wereld hebt uitverkoren uit heel het even verloren menselijk geslacht. U Die Uw Zoon gezonden hebt. Wat is de Zoon aanbidding waard: U Die mij kocht en Zichzelf voor mij gaf tot in de dood. U, Die voor mij betaalde en volbracht wat ik schuldig was en u de kruisdood kostte en zo de Heilige Geest verwierf. En U ook Heilige Geest Die mij kwam halen en bekeren. Tegen al mijn verzet in en al mijn tegenwerken. Maar U liet U niet wegsturen en weggagen, U bleef en kwam binnen en wilde wonen in een stinkend hok van mijn hart en U woonde in mij en veranderde mij en hield dat een geloofsleven lang vol. U zij al d'eer.

Dan kun je de Heilige Geest ook bedroeven. Elke zonde die je als gelovige doet bedroeft de Heilige Geest. Deze Geest. Elk klein, zeggen wij dan, werkje van het vlees bedroeft Hem. Zou ik met niet schamen, dat ik Hem bedroef? Hem, Die zo geduldig, teer en trouw is? Die droefheid van de Geest maakt mijn zonde zo bitter achteraf. Iemand die zo goed is, zoveel verdriet doen en zo vaak, dat is om me te schamen.

2 Twee werken

a) Brengen tot Christus

Wat doet de Heilige Geest dan? Hij brengt zondaren tot geloof en Hij heiligt het leven van gelovige zondaren.

Hij brengt zondaren tot geloof. Dat begint ermee met wat antw. 53 zegt: dat Hij ook mij gegeven is. Ook mij. Net als de gemeente. Want met Pinksteren is de Heilige Geest aan de Gemeente gegeven. En de Gemeente is waar de ambten zijn en de sacramenten en het Woord. Die oefent invloed op ons uit in het Woord. In de Gemeente sta je in het krachtenveld van de Heilige Geest. Zoals een magneet die je weglegt om zich heen zijn krachtenveld heeft naar alles wat rondom hem is. Zo

oefent de Geest invloed uit op ons. Hij spreekt door ons geweten. Geeft indrukken van goed en kwaad, schuld en eeuwigheid. Hij spreekt door Zijn Woord. Plaatst ons in het verband van schepping en zondeval, wederkomst en hemel of hel. Roept ons, nodigt ons, waarschuwt ons, vermaant ons, biedt ons aan. Daar oefent Hij Zijn invloed uit. Op je gedachten, op je gemoed en gevoel. Je krijg indrukken, je bent er wel eens mee bezig. Invloeden van de Geest zijn dat.

De vraag en onze verantwoordelijkheid is: wat doen we daarmee? Allereerst: bereiden ons voor op de kerkdienst? Hoe? Door gebed, stilte, uitgerustheid, concentratie? Of is het haastig, haastig, opgejaagd, moe of druk in ons hoofd? En wat doen we na de kerkdienst, we kregen indrukken en invloeden: praten we over na de dienst, bidden we voor onszelf, lezen we nog iets na? Of kletsen we over van alles en nog wat, kijken direct naar van alles en nog wat, beelden en berichtjes bijhouden. Als de indrukken weggaan is dat onze schuld. Door ons gedrag.

Maar wat is nu het werk van de Heilige Geest? Dat Hij ons Christus en al Zijn weldaden deelachtig maakt. Christus. God en mens. God, zo sterk en machtig om schuld te dragen. Mens, zo onzer Eén dat hij kan medelijden hebben met al onze zwakheden. Vernederd en verhoogd. Hij gaf Zichzelf als Bruidegom voor Zijn bruid tot in de kruisdood. Nederdalend ter hel. Zijn liefde. Verhoogd. Zijn rijkdom en macht om Zijn bruid te beschermen en rijk te maken.

Christus en al Zijn weldaden. Alles wat in zondag 14 t/m 19 genoemd is: bedekking van mijn leven, vrijspraak in het gericht, zegen in plaats van vloek, gunst in plaats van toorn, doorgang tot het zalig leven, troost in aanvechting, nieuw verzoend leven, uitzicht op eeuwig leven, Voorspraak in de hemel, bescherming door de engelen. Christus is de Deur en Zijn weldaden zijn het paleis achter die deur.

En de Heilige Geest maakt mij Christus en al Zijn weldaden deelachtig. Dat woord kennen we nog: uit zondag 17: deelachtig maken. Dat was meer dan geven. Want ik kan u iets geven, maar u zegt: nou aardig van u en goed bedoeld, maar ik stel er geen prijs op. Maak er een ander maar blij mee. Maar deelachtig maken is iemand iets geven en zorgen dat hij het ook wil hebben. Dus iets aanbieden en ook zorgen voor het aannemen. Zorgen dat ik het wil hebben en aannemen en durf aannemen. De heilige Geest werkt zo dat ik Christus en al Zijn weldaden verlang te ontvangen. En durf te ontvangen. De Heilige Geest verbreekt mijn zorgeloosheid. En verbreekt mijn hopeloosheid. En ik moet Jezus hebben en ik mag Jezus hebben. De Heilige Geest doet mij komen tot Christus, door Hem toegaan en ingaan en leidt me dan het hele paleis rond. Allemaal uw eigendom. Alles het uwe.

Dat is het werk van de Heilige Geest. Herkenbaar? Geleid tot Christus en rondgeleid in al Zijn weldaden? Ik moet wel, want anders blijf ik verloren en ik mag ook, want Hij word mij aangeboden en de weldaden zijn onverdiend, maar om Christus wil mijn deel. Dat is het werk van de Heilige Geest. Kent u dat, ken jij dat?

Dat is Evangelie voor wie er maar niet bij kun en bij durft: het is te hoog, te ver, te groot voor mij. De Heilige Geest brengt u waar u zelf niet komen kunt of durft.

Dus als het daarover gaat in de prediking, komen tot geloof, komen tot Christus, dan gaat het over het werk van de Heilige Geest. Want dat gaat niet vanuit onszelf. Vanuit onszelf is er ongeloof, verzet, uitstellen, zorgeloosheid, hopeloosheid, verharding, tegenwerking. Door het werk van de Geest kom ik door het geloof tot Christus. Dat is Zijn werk. Er wordt vaker over de Geest en Zijn werk gepreekt dan men wel eens zegt. Als we het maar herkennen als werk van de Geest: tot geloof gebracht worden.

En dat is het dus. Het werk van de Geest. Dat is beslissend meer dan die invloeden. Indrukken, erover denken, van wakker liggen zelfs, mee bezig zijn. Dat zijn als waterspetters. Je staat bij een waterbad en je wordt natgespetterd. Maar: ik blijf op de kant staan, ik geef me niet over, ik val niet in het waterbad. De vraag is: brengt het me tot overgave, tot werpen in Christus. Of: alleen maar spetters, indrukken, gevoelens, maar ik vertrouw me er niet aan toe. Overgave. De Heilige Geest maakt Christus en Zijn weldaden deelachtig: overgave aan Hem. Door Zijn Geest. Die onweerstaanbaar heeft gewerkt. Hem zij al de eer!

b) Heiliging van het leven

Het tweede hoofdwerk van de Geest is: heiliging. Hij vernieuwt het leven van de gelovigen. Hij heet niet voor niets de Heilige Geest. Hij heiligt en maakt heilig. Mensen die dat nooit zouden bereiken vanuit zichzelf, en die dat totaal niet in zich hebben. Hij is de Geest der heiligmaking. Dus dat doet Hij. Heerlijk Evangelie, als je jezelf niet heilig krijgen of maken kunt, niet los krijgt van de zonde en niet verlangend krijgt naar God.

Maar: Hij heiligt mij. Denk aan de Trooster teksten die wij lezen uit het Johannes Evangelie. Dat woord Trooster moeten we goed zien. Dat is eigenlijk: Pleitbezorger, advocaat. Dat zien wij in de hemel: daar is Jezus de Trooster. Hij is Pleitbezorger voor ons bij God. Hij bepleit onze belangen bij God. En op aarde is de Heilige Geest Pleitbezorger. Die bepleit Gods belangen bij ons. De Heilige Geest komt op en neemt het op voor Gods zaak op aarde. Voor Gods Naam, eer, wet en inzettingen. Dat bewerkt Hij in het leven van de gelovigen. Hij geeft wijsheid wat

Gods wil is en wat Gods eer dient. Hij geeft verlangen naar Gods wil en Gods eer. Dat komt er in je hart. Verlangen naar Gods wil en Gods eer. En Hij geeft kracht om Gods wil te doen en Gods eer te zoeken. En om na zonde weer op te staan en terug te keren. Daar zorgt de Heilige Geest voor. We kunnen het zeggen met woorden van vanmorgen: Hij zorgt voor vrucht die de werken van het vlees bestrijdt en terugdringt. Hij heiligt mijn leven. Gods wil dringt hoe langer hoe meer door in mijn denken en doen. En de gaven van de Geest leert Hij gebruiken tot Gods eer.

Is dat troosten? Ja, dat is troosten. Zo troost de Geest. Want dat is nu juist het verdriet van elke gelovige. Dat mijn leven zo zondig is, dat mijn natuur zo weerbarstig blijft. De gelovige heeft me een verdriet, toch? Dat je vlees vlees blijft. Dat je zondige aard zondig blijft. Dat is je diepst verdriet. Maar de Heilige Geest troost. Hij wijst op Christus, in Wie het vergeven is en verzoend. Hij wijst op de erfenis die wacht na dit leven, nu nog droefheid, maar dan enkel vreugde en heiligheid. En de Geest heiligt het leven hier en nu. Dat zal Ik doen zegt de Geest. En je zingt Psalm 119 van harte mee. Dat verlangen naar Gods inzettingen, dat verlangen naar Zijn geboden. En als je dan merkt dat dat er ook is in je leven, dat dat je lust in je leven is geworden, dan troost Hij ook daarmee. Weliswaar ben ik zondig, blijf ik zondig, maar....er zijn ook nieuwe dingen in mijn leven. Verlangen naar God, verlangen naar Zijn wil. Daar kan ik zo blij van worden, zo dankbaar voor zijn. Dat dat er nu is en straks volkomen zal zijn. Nieuwe hemel en nieuwe aarde. Dat troost mij.

En daarin is de Heilige Geest de eersteling. Wat hij geeft aan vreugde, liefde en heiligheid zijn de eerstelingen. Een paar korrels nog maar van de volle oogst die miljoenvoudig is. Een paar druppels van de volle oceaan die komt. En als die eerste korrels en druppels aan vreugde en liefde al zo heerlijk zijn, wat zal dan de volle erfenis wel niet zijn?

De Heilige Geest is ook onderpand. Dat is garantie. Daarmee garandeert God dat de volle oogst ook komt. Het is Zijn voorschot om aan te geven: Ik verplicht me om ook de rest te geven. Ik leg Mijzelf daarop vast. Nu de Heilige Geest is gegarandeerd straks de hele hemelse volheid.

De Heilige Geest is ook zegel, de verzegeling met de Heilige Geest. Brandmerk, eigendomsmerk. Dat geeft aan: met de Heilige Geest geeft God aan: jij bent van Mij. En Ik wil je niet en nooit meer kwijt. Ik bescherm je tot elke prijs. Als jij wegloopt zoek Ik je weer op en als satan je stelen wil, dan krijgt hij met Mij te doen.

Dat Hij mij trooste. Over troost gesproken. Dat de hele hemelse heerlijkheid en de nieuwe hemel en nieuwe aarde mij is weggelegd. De erfenis bewaard voor mij en ik voor de erfenis. Troost! Tegenover en van alles van dit leven staat de eeuwige volheid der heerlijkheid en volmaakte heiligheid.

En dat Hij eeuwig bij mij blijve. En dat Hij bij mij eeuwig blijve. Dat is wel een wonder! Want Hij heeft wat te verwerken in mijn leven. Hem wordt wat aangedaan. Hij wordt wat keren bedroefd. Want mijn levenshuis stinkt naar de zonde en de ongerechtigheid. Het is wel een wonder dat Hij er wilde komen en dat Hij er uithoudt. En Hem wordt wat aangedaan: als ik in zonde val, als ik afdwaal, als ik futloos ben en moedeloos, als ik wanhopig ben. Wat heeft de Geest er een werk aan. Niet te begrijpen dat Hij dat niet moe wordt. Dat Hij nooit zegt: het helpt toch niks, je blijft onverbeterlijk, jaar in jaar uit, Ik ga weg. Hoe langer je met de HEERE leven mag hoe wonderlijker dat Hij het niet moe wordt. Dat Hij blijft. Ja, Hij kan zich bedroefd terugtrekken, stilhouden. Geen wonder, na wat Hem aangedaan is. Maar dan juist daarom om ons wakker te schudden, om ons te doen ontwaken. Om ons te laten schrikken, om ons weder te doen keren tot Christus in berouw. Dat herkent u vast als u van Christus bent en de Heilige Geest ontvangen hebt.

Zo werkt de Heilige Geest! In de Gemeente, door het Woord. Maar altijd in volstrekte afhankelijkheid van Hem! Als Hij Zich niet aan het Woord paart. Als de Geest bedroefd is, als wij de Geest vergeten, dan kan het Woord bediend worden, gelezen, maar het doet niets, bij niemand. Je kunt vergelijken: het lezen en bedienen van het Woord is als het hijsen van de zeilen. Maar als het bladstil blijft, komt het schip geen meter vooruit. Blijft onbeweeglijk liggen. Dat merk je ook wel eens: je leest en je luistert, maar er verandert niks. Kerk in kerk uit, Bijbel open Bijbel dicht, maar geen vrucht, geen troost, geen hoop, geen bekering, geen licht, geen opwekking. Moet de Geest dat soms laten gebeuren omdat wij er wat te makkelijk maar vanuit gaan? Te weinig oprecht en vurig erom bidden? Teveel verwachten van als wij nu lezen en kerkgaan, nou dan moet het toch wel.....? Zou de Geest dan niet willen leren om om Hem verlegen te zijn en te raken? Dat de wind gaat waaien? Dat wij Hem aanroepen, o Schepper, Geest doorwaai de hof van hart en huis, gemeente en kerk.

Amen